

Izveštaj o provedenim aktivnostima projekta *Zajedno: partnerstvo Škole i roditelja (2025. - 2026.)*

Nakon što su krajem 2025. godine 22 odgojno-obrazovne radnice zagrebačkih škola sudjelovale u edukaciji *Zajedno: izgradnja kvalitetnih odnosa škole i roditelja*, u svojim su školama održale radionice za **456 roditelja**. Uz to, u jednoj je školi provedena i radionica za **60 nastavnika**.

Što su sudionice izdvojile o samom seminaru

Ključna znanja i najkorisniji alati u radu s roditeljima

Evaluacija odgovora pokazuje kako sudionice iz svih škola ističu **visoku praktičnu vrijednost provedenog seminara**. U kontekstu izravnog rada s roditeljima, **kao najkorisniji sadržaj izdvajaju se strukturiranje i profesionalno vođenje razgovora**. Sudionice su usvojile jasno definiran tijek individualnog sastanka, naučile prepoznati *kritične točke* u kojima komunikacija može skrenuti u krivom smjeru te su dobile savjete o optimalnom upravljanju vremenom. Uz to, sudionice su izdvojile **važnost naprednih komunikacijskih vještina i postavljanja granica**, što uključuje aktivno slušanje (parafraziranje i reflektiranje), prepoznavanje stvarnih potreba roditelja te razvoj asertivnosti s ciljem očuvanja podržavajućeg, ali strogo profesionalnog odnosa.

Posebno vrijednim ocjenjuje se dio edukacije posvećen **radu sa zahtjevnim roditeljima i rješavanju sukoba**. Sudionice ističu važnost odmicanja od osobnih karakteristika pojedinca i fokusiranja na rješavanje konkretnog problema, pri čemu se protokoli za rješavanje konflikata i opcija uključivanja treće osobe navode kao izvrsni alati: „Koristan mi je bio savjet da se pri razgovoru s ‘teškim’ roditeljem ne fokusiramo na osobine pojedinca nego kako riješiti problem koji je pred nama. Bili su mi korisni i opći koraci za rješavanje sukoba na koje se mogu uvijek vratiti prije razgovora s roditeljima.”

Na dubljoj razini, seminar je potaknuo značajnu **promjenu paradigme o suradnji**. Sudionice ističu svoj odmak od predavačkog stila te okretanje interaktivnom, radioničkom obliku rada, uz spoznaju da kompromis često donosi samo prividno rješenje, dok je stvarni cilj autentična suradnja u interesu djeteta. „Iznenadila, a ujedno i oduševila me činjenica da je kompromis zapravo mit i da on u sebi sadrži negativnu konotaciju. Shvatila sam to kao ‘moram žrtvovati nešto da bih zadovoljila drugu osobu i od nje očekujem to isto’, a to nije suradnja kakvu želimo postići s roditeljima.”

Seminar je, kako pokazuju izvještaji, potaknuo i **transformaciju vlastite profesionalne perspektive** – osviještena je važnost davanja prostora roditeljima, izbjegavanja dociranja te važnost stalnog preispitivanja vlastitih predrasuda i pretpostavki: „Naučila sam da treba roditeljima dati više prostora, da ne treba docirati i umjesto toga više slušati. Osim toga sam

naučila da trebam osvijestiti svoje predrasude i da ne trebam pretpostavljati nego provjeriti neke informacije."

Zanimljivost, izazovi i lakoća u usvajanju sadržaja

Tijekom seminara, polaznicama je najzanimljivija bila **razmjena iskustava i primjeri dobre prakse**, odnosno prilika za povezivanje s kolegicama. To im je omogućilo vrijedan uvid u različite kontekste rada, poput specifičnosti rada u manjim sredinama u odnosu na velike gradove te razlika između osnovnih i srednjih škola. Također, iznimno zanimljivima i korisnima ocijenile su **konkretne materijale i aktivnosti** (poput anketnih listića o suradnji i pitanja za roditelje), kao i samu **dinamiku i vođenje seminara**, pri čemu su pohvalile stručnost, pripremljenost i pristupačnost moderatorica koje su uspješno ukomponirale interaktivne vježbe u teorijski dio.

S druge strane, kao najveći izazov izdvojila se metoda **igranja uloga (role-play)**. Sudionicama je bio potreban izlazak iz zone komfora kako bi kroz glumu ušle u poziciju ljutitog ili nezadovoljnog roditelja u simulacijama sukoba. Uz ovaj praktični dio, pojavili su se i **organizacijski izazovi na terenu**, ponajviše u obliku skepse oko toga hoće li roditelji (osobito putnici) htjeti sudjelovati u interaktivnom radu s obzirom na kasne termine sastanaka (između 17 i 18 sati). Za mlađe učiteljice i stručne suradnice poseban je izazov bio **osobni profesionalni razvoj**, odnosno izgradnja samopouzdanja pred roditeljima, ali i aktivno iznošenje mišljenja u radionicama pred iskusnijim kolegama: „Meni kao mladoj učiteljici je najvažnije imati samopouzdanje kada stanem pred roditelje na roditeljskom sastanku i na tome trebam još raditi. Najkorisnija u radu s roditeljima mi je empatija, odnosno sposobnost da sagledam situaciju iz roditeljeve perspektive."

Nasuprot izazovima, polaznicama je bilo izuzetno **lako pratiti teorijski okvir** seminara. Sudionice s više staža ili specifičnim predznanjem sa studija bez poteškoća su usvajale koncepte aktivnog slušanja jer im je ta baza od ranije poznata. Naposljetku, kao najprirodniji i najlakši dio seminara nametnulo se prepoznavanje vrijednosti horizontalne podrške. Spontana razmjena profesionalnih priča donijela im je snažan osjećaj olakšanja kroz spoznaju da nisu same u svojim svakodnevnim izazovima, čime je uspješno **izgrađen čvrst krug međusobne podrške**: „Također, na osobnoj razini mi je pomoglo čuti da se i druge kolegice susreću sa situacijama i roditeljima koji su zahtjevni pa sam se u tom kontekstu osjećala više povezano i da nisam jedina koja ima izazova u radu."

Koje su tehnike sudionice koristile i koje su teme obradile kroz radionicu s roditeljima

Realizirane teme i problemska područja u radu s roditeljima

Analiza izvještaja pokazuje da su sudionice uspješno identificirale ključne potrebe svojih sredina te kroz radionice i sastanke obradile pedagoški iznimno relevantne teme. Tako se, primjerice, u jednoj školi radilo na području **osobnog razvoja i odgovornosti učenika** kroz temu „Samostalnost bez pritiska – kako odgajati odgovorno dijete”.

Ostale škole su se uvelike usmjerile na **izazove modernog doba, ekrane i sigurnost učenika**, unutar čega su se detaljno obrađivale teme štetne posljedice prekomjerne izloženosti

ekranima, ovisnost, *cyberbullying*, planiranje slobodnog vremena s djecom te opasnosti na internetu. Nadalje, kod mnogih radionica naglasak je bio na **jačanju grupne kohezije i zajedništva među roditeljima, učenicima i učiteljima**, a obrađivale su se i teme poput stilova roditeljstva i partnerstva roditelja i škole te stajališta roditelja prema suradnji. Konačno, uočene su i vrlo **specifične teme prilagođene dobi i statusu učenika**, kao što su adaptacija učenika prvih razreda na novu sredinu škole i učeničkog doma (uz predavanje o prevenciji ovisničkog ponašanja mladih), rješavanje problema izostanaka s nastave, suradnja u kontekstu školovanja učenika s teškoćama u razvoju te operativni grupni rad vezan uz odabir destinacije i raspravu o okvirnoj cijeni maturalnog putovanja.

Provedene metode, tehnike i interaktivne strategije

U provedbi radionica s roditeljima vidljiv je jasan otklon od tradicionalnog, frontalnog predavanja prema **interaktivnim tehnikama i strategijama dvosmjerne komunikacije** koje su uspješno prenesene sa seminara na rad s roditeljima. Kao ključna tehnika izdvaja se **primjena iskustvenih upitnika i radnih listova** koji su služili kao temelj za vođenu raspravu i poticaj za dijalog, što potvrđuju same sudionice: „Nakon što su roditelji popunili upitnik, pitale smo ih je li im neko pitanje bilo posebno zanimljivo, korisno te na kojem pitanju su morali malo duže razmišljati. Tu smo nastojale potaknuti dijalog s roditeljima kako ne bi bio klasični, frontalni roditeljski sastanak.“

Za razbijanje početne suzdržanosti i postizanje fokusa, koristile su se kreativne **tehnike „ledolomaca“**, među kojima se ističe osmišljavanje zajedničke poslovice: „Zadale smo početak definicije ‘Samostalnost je’ te prozvale jednog roditelja. Nisu znali koju riječ bi dodali te su rekli kako nije lako osmisliti definiciju za samostalnost(...)“.

Često je korištena i interaktivna **„Karusel / Vrtuljak“ tehnika** u kojoj su roditelji u formaciji krugova ili linija odgovarali na pitanja i razmjenjivali iskustva o najljepšim i najizazovnijim trenucima u odgoju. Dodatno, u radu su se koristile **metode grupne analize i simulacija**, što uključuje provođenje **SWOT analize** razrednog odjela po grupama (iz čega su proizašli prijedlozi za unapređenje suradnje poput piknika i sportskih aktivnosti), kao i **vježbe asertivnog dijaloga** gdje su roditelji u parovima praktično uvježbavali kako komunicirati s djetetom u kriznim situacijama na internetu. Provedba je modernizirana i kroz **digitalne tehnike** u obliku anonimnih anketa putem QR kodova s komentarom rezultata uživo, a kao vrhunac partnerskog rada izdvaja se radioničko osmišljavanje roditeljskog projekta profesionalne orijentacije osmaša kroz popodnevi „Dan/ sajam zanimanja“.

Reakcije roditelja na održane aktivnosti

Analiza prikupljenih izvještaja pokazuje vrlo specifičnu i iznimno pozitivnu dinamiku u reakcijama roditelja. Budući da su u pravilu navikli na tradicionalni, frontalni oblik rada, **prva reakcija u većini škola bila je obilježena iznenađenjem, blagom nelagodnom i izlaskom iz zone komfora**. Mnoge sudionice seminara - voditeljice radionica s roditeljima - uočile su početno oklijevanje i suzdržanost, što potvrđuju u izvještajima: „Roditeljima je na početku bilo čudno što od njih tražimo da aktivno sudjeluju u osmišljavanju definicije samostalnosti jer su vjerojatno navikli na frontalni oblik predavanja na roditeljskim sastancima.“,

„Roditelji su bili ugodni međutim moglo se osjetiti oklijevanje u izražavanju. Čini mi se da nisu navikli da na roditeljskom sastanku trebaju nešto govoriti.“

Često je već i sam ulazak u učionicu budio oprez jer „roditelji nisu znali što ih čeka i malo su bili van *comfort zone*. Raspored klupa im je dao naslutiti da to neće biti uobičajeni roditeljski sastanak.“

Međutim, ta je **početna barijera probijena izuzetno brzo**. Čim su se prve osobe odvažile pokrenuti, roditelji su se masovno uključili i brzo se opustili. Pokazalo se da je „bilo potrebno samo da prvi roditelj započne definiciju, a potom su se uključili i svi ostali te su bili zadovoljni s konačnim rezultatom.“ Roditelji su u konačnici reagirali iznimno pozitivno na ovakve aktivnosti: „Nisu bili prisiljeni samo sjediti i slušati, nego su aktivno sudjelovali na roditeljskom sastanku“, a svojim su angažmanom uvelike doprinijeli ugodnoj i toploj radnoj atmosferi.

Roditelji su pokazali i duboki interes za dobivene praktične materijale, a **osobito su dobro reagirali na upitnike i radne listove o djeci**: „Roditeljima se dopao listić sa pitanjima za njihovu djecu, neki su teško ispunjavali. Rekli su da je to koristan i dobar način za započeti komunikaciju.“ Pokazalo se da je ovakav format bio pun pogodak jer je „tema roditeljskog sastanka bila nešto, za roditelje, malo drugačije i novo, pogotovo u ovom formatu.“ Roditelji su bili iznimno zadovoljni što su imali priliku u tišini za sebe odgovoriti na pitanja jer su znali da je to samo za njih, da neće trebati čitati odgovore, nego ih ponijeti kući te u pravom trenutku provjeriti i podijeliti svoje odgovore i dojmove s djecom i supružnikom. To im je otvorilo oči i potaknulo ih na akciju jer su reagirali „jako pozitivno, posebice u pitanjima o djetetu jer su uvidjeli da jako puno stvari/situacija ne znaju za svoje dijete pa im je ovo omogućilo bolje upoznavanje i veću i kvalitetniju komunikaciju s djecom.“

Čak i u situacijama u kojima je u početku bilo nelagode, roditelji su u konačnici „bili vrlo sretni što su mogli podijeliti svoje misli, pozitivne i negativne, te čuti što drugi misle i kako se osjećaju.“

Izneseni primjeri pokazali su da se roditelji i škola, unatoč povremenim razlikama u stavovima oko pojedinih preporuka, vrlo brzo usklade kada prepoznaju zajednički interes i prostor za otvoreni dijalog.

Sudionice o teškoćama u provedbi

Analiza odgovora pokazuje da **velika većina voditeljica radionica (čak 11 od 16) nije imala nikakvih poteškoća u pripremi i izvedbi radionica**. Voditeljice ističu da su materijali s edukacije bili izuzetno korisni, a suradnja s roditeljima otvorena.

Poteškoće koje su se pojavile u preostalim školama isključivo su vanjske i organizacijske naravi. Prvi izazov odnosi se na preopterećenost roditelja i kasne termine održavanja sastanaka: „Gotovo uvijek je izazov motivirati roditelje na dolazak na tematske roditeljske sastanke jer živimo u ubrzanom svijetu u kojem su roditelji često preopterećeni obvezama.“

Zbog kasnog termina „roditelji su na početku umorni i ponekad nezainteresirani“, a situaciju dodatno otežava to što „na početku roditelji uvijek pitaju koliko će to trajati i da po mogućnosti skratimo“ te ponekad odlaze ranije, čime se gubi fokus grupe.

Drugi izazov vezan je uz upravljanje raspravom na kraju sastanka. Pojedini umorni roditelji „mogu svojim pitanjima usmjeriti fokus na problematičnu suradnju u izoliranim slučajevima sa trenutnom ili bivšom školom.“ Kao rješenje i **buduća potreba navodi se vještina postavljanja jasnih granica**, kako bi se takvim roditeljima pružio prostor u sklopu individualnog rada, a sam sastanak zadržao na predviđenoj temi.

Također, u kontekstu vođenja grupe, jedna voditeljica iskreno navodi osobnu potrebu za odlučnijim privođenjem susreta kraju: „Sve je bilo u redu. Falio mi je jedino jasan kraj. Nezgoda je onaj trenutak kada damo roditeljima prostora za pitanja i komentare pa nakon nekoliko njihovih komentara trebamo to zaokružiti i završiti. Tu mi je falilo malo više jasnoće i odlučnosti.“

DODATNE NAPOMENE i opažanja:

U završnim napomenama i refleksijama sudionica jasno se ocrtava **duboka zahvalnost za cjelokupni program, ali i nekoliko iznimno važnih uvida o preduvjetima za uspješan rad.**

Prvo ključno opažanje odnosi se na važnost horizontalne suradnje i timskog rada unutar same škole. Nekoliko voditeljica ističe da je zajedničko vođenje sastanka s kolegicom koja je također prošla edukaciju imalo presudan utjecaj na uspjeh radionice. Između ostalog, ističe se kako je **prekrasno surađivati s kolegicom s kojom se dijeli isto predznanje o projektu** jer se na taj način voditeljice međusobno dobro nadopunjavaju. Ta se pozitivna profesionalna sinergija izravno prenosi na klimu u učionici, što potvrđuju i riječi jedne od sudionica: „**Samo smo to prenijele na roditelje koji su upili našu energiju i vratili nam ju svojim aktivnim angažmanom.**“

Uz timsku podršku, zabilježeno je i opažanje o **važnosti samog fizičkog prostora i ambijenta za uspjeh sastanka**, pa se tako navodi primjer održavanja susreta u novouređenoj školskoj knjižnici, čiji je interijer ugodno iznenadio roditelje i doprinio boljoj atmosferi. S druge strane, zabilježen je i **izazov s odazivom na sastanak koji nije uobičajenog formata**: u jednoj školi manji broj roditelja dolazi na sastanak jer je najavljeno tematsko predavanje, pri čemu su većinom došli roditelji *najangažiranije* djece.

Sudionice u izvještajima iznose važne pedagoške refleksije **o samoj biti partnerskog odnosa s obitelji**. Naglašava se da je **pristup roditeljima koji je pun razumijevanja, čak i kada komunikacija ne teče glatko, ključan za uspješnu suradnju i najbolje dobro za učenika**. Uz to, podsjećaju da stručni djelatnici moraju imati na umu da roditelji uglavnom čine najbolje što mogu: „**Nikada ne treba izgubiti iz vida da roditelji uglavnom čine najbolje što mogu i znaju za svoje dijete. Poznavajući roditelje možemo razumjeti bolje dijete i obratno.**“

U konačnici, izvještaji donose iznimno visoke pohvale samom seminaru i Forumovim edukacijama, koje se opisuju kao dinamične, inspirativne i pune novih, jasnih informacija. Posebno se cijeni praktična vrijednost dobivenih alata jer su „materijali koji su korišteni na seminaru/radionici su gotovi materijali odmah primjenjivi u praksi.“

Cijeli je program uspješno ostvario svoj cilj, što potvrđuje i završni osvrt iz praksi: „Edukacija sama po sebi nas je osnažila i dala ideju za korisne teme koje svakako treba proći s roditeljima i mislim da je koristilo svima.“

Program je sudionicima pružio izvrstan okvir za rad i alate za izgradnju partnerskog okružja u kojem će svako dijete biti prepoznato, sretno i uspješno.

Dokument je izrađen u sklopu projekta “Zajedno: partnerstvo škole i roditelja (2025. - 2026.). Ovaj projekt se provodi uz financijsku podršku Grada Zagreba. Sadržaj dokumenta u isključivoj je odgovornosti Foruma za slobodu odgoja i ni pod kojim uvjetima se ne može smatrati kao odraz stajališta Grada Zagreba